

原語論壇

tu ngai za Pinuyumayan za "Irayuan"

曾建次 知本卑南語教材編寫組主編

【知本卑南語】

A awatr ziya inta na kaazu i kani Taiwan na Yuēnchumin, na markamelrimelri na zinkalranan mu kemawan za maresaresan ta uniyān za piningaiyan za kemawan kana payrang mingai za "Siesie" salaw Ireketri atu piningaiyan.nu ulra ngai za kemazu mu maw na ninadaman za zuma za 'alra'alra, kemawan kana Dipung atu ngai "Aligato", zi maw na tu ngai na Mingkok "Siesie" zi maw tu ngai na payran "Tosiya" kema. Kemazu zi ta kituludaw na melri ta mawan kanini na ngai nuy kakuwa ta mu, takudayaw, Ireketri atu pinilrengawan, zi pawnung kazuwan na trau na mazalram kanini na ngai zi salaw piniyapiya mukazalram, 'aziya Ira ta kituludaw a kemia ngai. Aziw ziya na dawadawanan mu marengay kana tu ngai na Dipung "Aligato" kema. Harem Ira kana lralrakan mu marengay kana tinamingkok "Siesie" kema.

Alra zi inta na Pinuyumayan mu uniyān ta za ngai za kemawan kana makamingkok zi na makapayrang ziya maw? Ulra a ngai, maw mu 'azi kemazu lriketri atu pinilrengawan, salaw kana kirkamelri atu piningaiyan. Aeman nu kakuwa ta imu. Za kuania ta marengay:

- (1) Ay alra ku semangalan za nu ikakuda kaning ku.
- (2) Eman kemaya ku za nu ikisuwanavan kaning ku.
- (3) Ayuwa za nu 'inavayan kaning ku, eman kemaya ku

sumungal kaninu.

Na kemani na ngai mu ninta isasungal za trau za tu 'inavayan kaninta zi ninta isasungal za ngai.

卑南語的「謝謝」

翻譯 陳金妹 知本卑南語教材編寫組編輯委員

【漢語】

自古以來居住在台灣的原住民諸族中，幾乎均沒有像漢人有「謝謝」這樣簡短而能表達謝意的用語。如果有，也是外來語，像日語的「Aligato」，和國語的「Siesie」及閩南語的「Tosiya」。我們為什麼會接受這些不是本民族所有的用語呢，因為它的音節短，加上很多人都了解它的語意，而使用得很普遍。因此，以前聽老一輩的人都以日語說「Aligato」；現在年輕一輩的人則流行說「Siesie」。

我們卑南族難道沒有像國語或閩南語一般的表達心裡感謝的用語嗎？我們有，但語句不是那麼短，是很不一樣的說法。是怎麼樣的一句話呢，我們的表達會是：

- (1) 哇！我好高興、好喜歡哪！
- (2) 你對我的照顧我該怎麼說呀！
- (3) 唉呀！你對我這麼好，我要如何回報你呀！

像這樣的用語，就是我們用來表達回報他人對我們好意的禮貌用語。

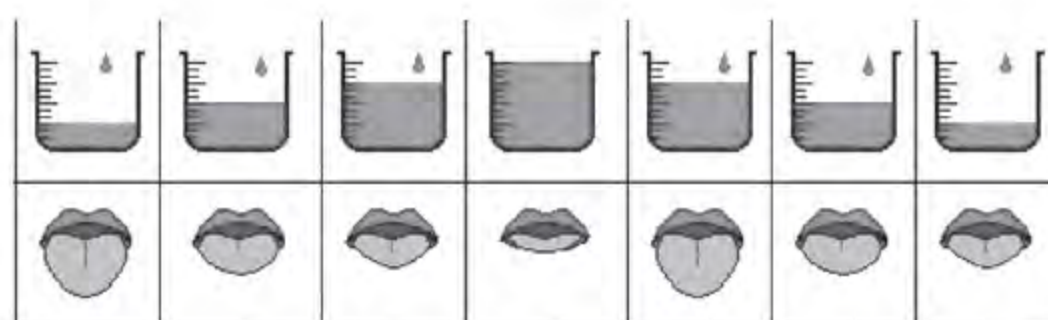
Harem kana melri Ira kakuwayanan mu, matrawan 'azi ta kararuwa parvuwa' za ngai kemawan kana zuma na 'alra'alra mingai za Ireketri zi penauwa kanizu natu isasungal na pauwayan awa ? kakuwa ta imu.

Aruwa ta parvuwa' za ngai, maw na karmiangeanger za na kemakezeng i zekalr muparazuk madayadayar a aruwa Ira makavetra'an 'amiyan pakangaway, muwazuk i Puyuma kana Kuocong i kungkuwan. Azu mu madayadayar za :Parvuwa'a ta za ngai kemawan kanizu na 「對不起、再見、謝謝」。Nania na ngai mu uniyen ta za ngai za kemawan kana makamingkok za Ireketri atu pinilrengawan. Azu a pinadayaran mu, ini na 「謝謝」 mu ta dawayaw za ngai za "Irayuan" kema pinadayaran. Kemazu zi parvuwa'aw a kemani a Irengaw "Irayuan", ulra a piningaiyan za awatranan nay awa? Kakuwa ta kiumalr. Kaya ta maya'a za ngai a awatranan mu ulra kemania ngai, maw mu 'azi mararengay e-lra a zinkalranan, kemazu nuy kakuwa ta imu, ini na "Irayuan" mu nintu ngadir za pulingaw na miyalravatr, atu 'etrev ini na ngadir mu maw na "saharan". Tay ngadiraw mu: Iniyam na maysaharan mayIrayuwan kaninu na Demaway 'emasi. kakuwa ta sumungal kana Demaway nu tu 'iyaraw ta i tralun. Kemazu zi 'azi ta mingai za "saharan" nuy kakuwa ta imu, ta kudayaw ini na "saharan" mu melri ziya atu pauwayan. Kemazu naniyam pinadayaran a azu zi maw na mudaway Ira ini na ngai na "Irayuan". Kema mi kemuret Ini

大家也許會想：現在生活習慣不一樣了，我們為什麼不能創造一句像其他的民族那樣簡短而又適切地表示回應人家的好心和美意的話呢？

大約在二十年前，各部落的菁英們聚集在卑南國中，商討創造：「對不起、再見、謝謝」這樣的禮貌用語。因為我們沒有像如此音節短而有禮貌的話。結論是我們對於「謝謝」的新創詞句是「Irayuan」。我們會問：為什麼會發明這個詞句呢，古時候我們有這樣的話嗎？我們往古語中尋找，就有這樣一句，不過族人不隨便說的，因為「Irayuan」是巫師（巫婆）們祝禱文中的一個語詞，是「saharan」（喜歡）的另一個複詞，祝禱文念法是：「我們對造物主、主宰者禱懷著歡喜與高興」表達感謝造物主對叢林裡打獵的族人的保佑。為什麼我們不用「saharan」來表達呢？因為大家認為「saharan」還表達不出感謝的意思，所以就說好選用比較文言的「Irayuan」，這句「Irayuan」因而形成。雖然這樣決議

原語論壇

na ngai mu kazuwan ziya na trau na 'azi manadam marengay kanini na "Irayuan".

Patari harem na Puyuma i zekalr mu 'azi kamuwai kitulud kanini na "Irayuan". Tu pasalraw mingai za "Semangalan" kema.Kemazu zi 'azi muwai mingai kanini na rinekat Ira na "Irayuan" nuy kakuwa ta imu,ta kudayaw 'azi dempe' zi pawnung minadaman Ira na zikalranan marengay kana "Semangalan". Harem mu iniyam na makazenazenan na Pinuyumayan mu ruwakezang mi pu'ivat padepe' kana tu anger na zinkalranan. Nu misemangalan ta za tu iyalaman za trau kaninta mu temuvanga ta marengay za "Irayuan" kemaya ta.

認定，但是還是有很多人是不習慣說這句「Irayuan」。

推行到今天，南王部落並未接受「Irayuan」這一句話代表我們卑南族的「謝謝」，他們用的是「semanglan」（高興；歡喜），該部落的人都已習慣說「semanglan」這一句話了。我們靠山這邊的卑南族人（知本、初鹿、建和），都在部落裡努力推展這一句話。我們對別人給予我們的幫助好意，要有禮貌地高興地用我們的話說「Irayuan」。

